

Brussel, 11 december 2025
(OR. en)

16737/25

INST 444
POLGEN 237
AG 201

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de Raad
Betreft:	Wetgevingsprogrammering: gezamenlijke verklaring over de wetgevingsprioriteiten van de EU voor 2026

1. Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie zijn in 2016 overeengekomen de jaarlijkse en meerjarige programmering van de Unie te versterken door middel van het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven¹ (punten 4 tot en met 11). Ook in 2016 heeft de Raad zijn praktische regelingen betreffende jaarlijkse programmering² goedgekeurd.
2. Wat de jaarlijkse programmering betreft, moet de Commissie zowel voor als na de goedkeuring van haar jaarlijks werkprogramma in dialoog treden met het Europees Parlement en de Raad. Nadat de Commissie haar werkprogramma heeft vastgesteld, wisselen de drie instellingen op basis van dat werkprogramma van gedachten over initiatieven voor het komende jaar en bereiken zij overeenstemming over een gezamenlijke verklaring betreffende de jaarlijkse programmering, die door de voorzitters van de drie instellingen moet worden ondertekend.

¹ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

² Doc. 6879/16.

3. De Raad (Algemene Zaken) heeft op 16 september 2025 een gedachtewisseling gehouden op basis van de *intentieverklaring*³ van de Commissie, waarin de belangrijkste elementen voor de voorbereiding van het werkprogramma van de Commissie voor 2026 zijn uiteengezet. De gedachtewisseling werd samengevat in een brief⁴ van de voorzitter van de Raad aan de voorzitter van de Commissie.
4. De Commissie heeft haar werkprogramma voor 2026 op 21 oktober 2025 aangenomen⁵ en op 17 november 2025 aan de Raad (Algemene Zaken) gepresenteerd, gevolgd door een gedachtewisseling met als doel de elementen in kaart te brengen die de Raad wil opnemen in de gezamenlijke verklaring over de wetgevingsprioriteiten van de EU voor 2026.
5. Vervolgens heeft het voorzitterschap, vergezeld van de twee komende voorzitterschappen, op basis van een tekst van de Commissie het ontwerp van gezamenlijke verklaring met het Europees Parlement en de Commissie besproken. Het resultaat van deze bespreking staat in de bijlage bij deze nota.
6. De drie instellingen zijn overeengekomen de gezamenlijke verklaring vergezeld te doen gaan van een lijst met prioritaire voorstellen, waarmee gevolg wordt gegeven aan de oproep van de leiders om snel vooruitgang te boeken ten aanzien van deze prioriteiten en te zorgen voor passend toezicht op de voortgang ervan.
7. Het ontwerp van gezamenlijke verklaring en de bijbehorende lijst weerspiegelen de prioriteiten die de Europese Raad en de Raad naar voren hebben gebracht en geven een sterk signaal af van eenheid tussen de instellingen wat betreft hun werkzaamheden in moeilijke tijden.
8. Het Comité van permanente vertegenwoordigers heeft op 11 december 2025 overeenstemming bereikt over de ontwerptekst⁶.

³ Doc. 12387/25.

⁴ Doc. 13423/25.

⁵ Doc. 14261/25 + ADD 1.

⁶ Doc. 16303/25.

9. De Raad wordt derhalve verzocht de tekst van het ontwerp van gezamenlijke verklaring en de bijbehorende lijst in de bijlage bij deze nota goed te keuren tijdens zijn zitting op 16 december 2025.
 10. De ondertekening door de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad van de EU en de Europese Commissie is gepland in de marge van de bijeenkomst van de Europese Raad op 18 december 2025. Na ondertekening door de drie voorzitters worden de gezamenlijke verklaring en de bijbehorende lijst bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
-

Gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over de wetgevingsprioriteiten van de EU voor 2026

In een snel evoluerend en uitdagend mondiaal landschap moet de Europese Unie eensgezind, onverwijd en ambitieus optreden. De politieke beleidslijnen 2024-2029 en de strategische agenda 2024-2029 zullen als leidraad dienen voor onze collectieve actie. Wij zijn vastbesloten het concurrentievermogen en de veerkracht van de EU te versterken. Onze wetgevingsmaatregelen moeten erop zijn gericht een doeltreffend antwoord te bieden op de huidige uitdagingen en de belangen van burgers en bedrijven te beschermen, op basis van een ambitieuze vereenvoudigingsaanpak over de hele linie. Met dit in het achterhoofd zullen wij streven naar een snel akkoord over het volgende meerjarig financieel kader en het nieuwe eigenmiddelenbesluit. Op basis van het werkprogramma van de Commissie voor 2026 komen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie overeen de hieronder beschreven belangrijke beleidsdoelstellingen de hoogste prioriteit te geven.

Een nieuw tijdperk inluiden voor Europese defensie en veiligheid

Wij zullen blijven werken aan een snelle intensivering van de samenwerking en de mobilisering van investeringen om tussen nu en 2030 onze infrastructuur veerkrachtiger te maken en onze defensiegereedheid veilig te stellen. Wij zullen voortwerken aan de wetgevingsvoorstellen van de Commissie inzake gemeenschappelijke ontwikkeling en aanbestedingen, de levering van Europese defensieproducten doen toenemen, onze technologische en industriële defensiebasis stimuleren⁷ en tegelijkertijd de interoperabiliteit versterken, alsook de kritieke defensievermogens leveren die nodig zijn om de defensiegereedheid van Europa vóór het einde van 2030 resoluut op te voeren, terwijl wij ook de ontwikkeling van een echte eengemaakte markt voor defensiemateriaal zullen bevorderen. Wij zullen ons inzetten om onze gemeenschappelijke veiligheid te versterken, van een krachtigere en meer gecoördineerde crisisrespons tot de bescherming van onze kritieke infrastructuur, de buitengrenzen, de verbetering van de militaire mobiliteit en de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. Wij zullen de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne blijven steunen en vasthouden aan een op verdiensten gebaseerd toetredingsproces voor kandidaat-lidstaten. Wij zullen ernaar streven olie en gas uit Rusland uit onze energiemix te verwijderen en de Europese inspanningen voor een rechtvaardige en duurzame vrede blijven ontwikkelen.

⁷ Zonder afbreuk te doen aan het specifieke karakter van het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten, rekening houdend met de veiligheids- en defensiebelangen van alle lidstaten, en overeenkomstig de Verdragen.

Duurzame welvaart, concurrentievermogen en vereenvoudiging in Europa waarborgen

Wij zullen onze inspanningen verdubbelen om de knelpunten die ons concurrentievermogen belemmeren aan te pakken – van het zorgen voor een ambitieuze en horizontaal gestuurde agenda voor vereenvoudiging en betere regelgeving tot het ontsluiten van toegang tot kapitaal en het verlagen van de energieprijzen, het stimuleren van investeringen, het ondersteunen van onderzoek, innovatie en scale-ups, het verdiepen van de eengemaakte markt en het opbouwen van een echte energie-unie tussen nu en 2030. Wij zullen er alles aan doen om onze werkzaamheden met betrekking tot alle voorstellen met een vereenvoudigings- en concurrentiedimensie met de hoogste prioriteit te versnellen. We zullen op koers blijven met de klimaatdoelstellingen van de Unie en tegelijkertijd zorgen voor een eerlijke en rechtvaardige, pragmatische, kosteneffectieve, sociaal evenwichtige, betaalbare en concurrerende schone transitie. Wij zullen alles in het werk stellen om onze technologische soevereiniteit te versterken en investeringen in belangrijke technologieën, waaronder artificiële intelligentie, te ondersteunen. Wij zullen ernaar streven de economische veiligheid van Europa te versterken door strategische afhankelijkheden te verminderen, onze toeleveringsketens te versterken, ervoor te zorgen dat overheidsopdrachten investeringen in Europa stimuleren, technologisch leiderschap en onmisbaarheid tot stand te brengen en onze partnerschappen te verdiepen, met name via handel.

Onze samenlevingen, ons sociaal model en onze levenskwaliteit versterken

Wij zullen het scheppen van hoogwaardige banen bevorderen zodat moderne werkgelegenheid gelijke tred houdt met de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt, in overeenstemming met de Europese pijler van sociale rechten. Wij zullen maatregelen nemen ter afwending van de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud, betaalbaarheid en huisvesting waarmee veel Europeanen worden geconfronteerd, met het doel de inspanningen van de lidstaten te ondersteunen en aan te vullen. Wij zullen ook economische, sociale en territoriale cohesie blijven bevorderen door de ontwikkeling van bloeiende, duurzame en inclusieve regio's en steden te ondersteunen. Wij zullen het concurrentievermogen van onze landbouwers en vissers versterken en werken aan een gelijk speelveld voor hen. Wij zullen ons inzetten voor de bescherming van de gezondheid van ons natuurlijk erfgoed, dat een essentieel onderdeel is van onze Europese levenswijze, onze gezondheid, onze voedselzekerheid en onze welvaart.

Voor een alomvattende aanpak van grensbeheer en migratie zorgen

Wij zullen migratie op een alomvattende manier blijven aanpakken, met name door volledige uitvoering van de bestaande wetgeving. Wij zullen ons ook richten op het intensiveren en snel afronden van de wetgevingswerkzaamheden inzake de preventie en bestrijding van irreguliere migratie en de inspanningen om terugkeer te faciliteren, te doen toenemen en te versnellen, alsook op het bestrijden van de instrumentalisering van migranten, en van mensenhandel en -smokkel. Wij zijn vastbesloten een doeltreffend beheer en een doeltreffende controle van de buitengrenzen van de EU te bevorderen, in overeenstemming met het EU-recht en het internationaal recht.

Onze democratie beschermen en onze waarden hooghouden

Wij zullen ons optreden ter handhaving van de rechtsstaat blijven versterken, onder meer via ondersteuning van onafhankelijke en doeltreffende rechtsstelsels en via het conditionaliteitsmechanisme. Wij zullen onze instrumenten voor de bestrijding van hybride dreigingen, waaronder desinformatie en buitenlandse inmenging, blijven versterken. Wij zullen onafhankelijke journalistiek ondersteunen en mediageletterdheid bevorderen. Wij zullen ons richten op het waarborgen van een veilige en inclusieve onlineomgeving, met name om minderjarigen te beschermen. Wij zullen de mensenrechten en de burgerlijke vrijheden hooghouden.

Onze mondiale invloed en partnerschappen benutten

In een onzekere wereld moet de Europese Unie stabiliteit, rechtvaardigheid, solidariteit en kracht uitstralen, onder meer door zich niet-aflatend in te zetten voor de op regels gebaseerde orde en door het leiderschap van de EU op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp in stand te houden. Wij zullen onze wederzijds voordelige internationale partnerschappen verdiepen.

De drie instellingen verbinden zich ertoe snel en efficiënt te werken aan deze gedeelde prioriteiten, op basis van de beginselen van wederzijdse en loyale samenwerking. Wij verbinden ons er ook toe sneller werk te maken van wetgevingsvoorstellen die de economische groei stimuleren, de wetgeving moeten vereenvoudigen, de regeldruk verminderen en een correcte uitvoering en handhaving waarborgen.

Als voorzitters van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie, zullen wij nauw toezien op de tijdige en daadwerkelijke uitvoering van deze gezamenlijke verklaring.

Bijzondere aandacht zal uitgaan naar de wetgevingsvoorstellen in het begeleidende document bij deze gezamenlijke verklaring, waaraan de drie instellingen in 2026 prioriteit zullen geven. De voortgang met betrekking tot deze voorstellen moet het hele jaar door regelmatig worden gemonitord, niet alleen om updates over de stand van zaken te geven, maar ook om vroegtijdig te kunnen waarschuwen voor ontwikkelingen die de voortgang kunnen vertragen.

Wetgevingsvoorstellen waaraan in 2026 prioriteit moet worden gegeven

De drie instellingen verbinden zich ertoe in 2026 prioriteit te geven aan de volgende voorstellen:

Voorstellen	Onderwerp	Rubriek JD26
28e regeling voor innovatieve bedrijven	Concurrentievermogen, eengemaakte markt en innovatie	Duurzame welvaart, concurrentievermogen en vereenvoudiging in Europa waarborgen
Automobielpakket	Concurrentievermogen	Duurzame welvaart, concurrentievermogen en vereenvoudiging in Europa waarborgen
Verordening kritieke geneesmiddelen — 2025/0102 (COD)	Concurrentievermogen	Duurzame welvaart, concurrentievermogen en vereenvoudiging in Europa waarborgen
Europees plan voor betaalbare huisvesting	Sociale dimensie	Onze samenlevingen, ons sociaal model en onze levenskwaliteit versterken
Pakket Europese netten	Energie	Duurzame welvaart, concurrentievermogen en vereenvoudiging in Europa waarborgen
Pakket eerlijke arbeidsmobiliteit	Sociale dimensie	Onze samenlevingen, ons sociaal model en onze levenskwaliteit versterken
Sectorale voorstellen van het MFK	Begrotingsdimensie	Onze samenlevingen, ons sociaal model en onze levenskwaliteit versterken
Terugkeerverordening — 2025/0059 (COD)	Migratie en veiligheid	Voor een alomvattende aanpak van grensbeheer en migratie zorgen
Voorstellen voor de spaar- en investeringsunie	Welvaart en concurrentievermogen	Duurzame welvaart, concurrentievermogen en vereenvoudiging in Europa waarborgen
Vereenvoudigingsvoorstellen • Omnibus IV – Kmo's en kleine midcap-ondernemingen (2025/0130, 0131 (COD)), digitalisering (2025/0133, 0134 (COD)). • Omnibus V – Defensiegereedheid (2025/0172, 0176, 0177 (COD)). • Omnibus VI – Chemische producten – 2025/0531 (COD). • Omnibus over digitalisering (AI (2025/0359 (COD)), cyberbeveiliging en data (2025/0360 (COD))).	Vereenvoudiging	Duurzame welvaart, concurrentievermogen en vereenvoudiging in Europa waarborgen Een nieuw tijdperk inluiden voor Europese defensie en veiligheid